

praktijkvraag

Langdurige overeenkomsten: stilzwijgend verlengen of opnieuw aanbesteden? (versie november 2007)

Vraag

Ons waterschap heeft met twee bedrijven contracten voor de verwerking van zuiverings-slib. In een van de contracten staat de volgende bepaling:

Duur van de overeenkomst. Het waterschap en Bedrijf 1 sluiten een overeenkomst voor de duur van 10 jaren, ingaande op uiterlijk 1 april 1998, zijnde de datum waarop de eerste levering van ontwaterd slib door het waterschap zal plaatsvinden. Uiterlijk in het achtste jaar na de datum van aanvang van de overeenkomst voor de verwerking van het ontwaterd zuiverings-slib zal onderling overleg plaatsvinden met de bedoeling om aansluitend aan de termijn van de overeenkomst deze met een nader overeen te komen periode te verlengen.

In het contract met het Bedrijf 2 staat de volgende bepaling:

Dit contract is van kracht per 1 november 1997 en eindigt op 31 december 2007. Uiterlijk een jaar voor het einde van de looptijd treden partijen in overleg met elkaar teneinde te bezien of, en zo ja op welke voorwaarden, de overeenkomst kan worden verlengd.

Uit het bovenstaande blijkt dat het contract met Bedrijf 1 is gericht op verlenging van dit contract. In het contract met Bedrijf 2 is dit iets vrijblijvender geformuleerd, hoewel ook hier overleg is voorgeschreven met het oog op verlenging van het contract.

Mijn vraag is of, op basis van de bestaande contracten, het waterschap de contracten met beide bedrijven kan verlengen of dat opnieuw Europese aanbesteding is voorgeschreven.

Antwoord

In beginsel is het mogelijk langdurige overeenkomsten die stilzwijgend (door middel van een optiebeding of een verlengingsclausule) worden verlengd af te sluiten. De Europese regels zijn er niet voor bedoeld om contracten voortdurend open te breken. Een dergelijk contract moet (als het de relevante drempelwaarde overschrijdt) uiteraard wel worden aanbesteed.

In uw geval gaat het om verlenging van een bestaand contract. Om aan een nieuwe aanbesteding te 'ontkomen' moet in ieder geval aan twee voorwaarden worden voldaan:

1. De oorspronkelijke opdracht moet, mits hij de drempel overschreed, Europees zijn aanbesteed.
2. In de oorspronkelijke opdracht moet expliciet duidelijk zijn gemaakt dat het contract een clausule of optie tot (stilzwijgende) verlenging bevatte.

In uw geval lijken beide voorwaarden voor de verlenging vervuld, maar er zit mogelijk een addertje onder het gras ten aanzien van de oorspronkelijke overeenkomst. Beide overeenkomsten zijn namelijk op het eerste gezicht wel erg lang (10 jaar). De Europese Commissie heeft over langlopende contracten gezegd dat de duur van een overeenkomst te verantwoorden moet zijn met objectieve, economische of strategische argumenten.

Ten aanzien van het algemene vraagstuk van de looptijd van contracten geldt dat contractsvrijheid het uitgangspunt is: een aanbestedende dienst bepaalt in de regel zelf hoelang zij een contract wenst aan te gaan. Het Bao of de aanbestedingsrichtlijn bevat geen bepalingen die stellen dat een contract oorspronkelijk maar voor een beperktere looptijd zou mogen worden aangegaan.

Bij het aangaan van overeenkomsten moet wel rekening worden gehouden met de bovengenoemde objectieve, economische en strategische argumenten, maar ook met de afweging in hoeverre de

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.

praktijkvraag

keuze voor een bepaalde looptijd de marktwerking zou kunnen verstoren doordat de toegang tot deze opdracht (geruime) tijd van de markt gehouden wordt. Hierbij kan ook de gemiddelde economische levensduur van een levering, dienst of werk een rol spelen.

Bij de raming van de waarde van de oorspronkelijke opdracht moet rekening worden gehouden met eventuele verlengingen en opties (zie artikel 9 lid 1 richtlijn 2004/18).

Specifiek bij de verlenging van contracten voor bijvoorbeeld aanvullende leveringen dient wel rekening te worden gehouden met een maximale looptijd van de verlenging van drie jaar (zie artikel 31 lid 2 sub b richtlijn). Deze termijn wordt niet genoemd bij aanvullende werken en diensten (artikel 31 lid 4 sub a). Wel geldt een driejaarstermijn voor herhalingswerken of diensten (zie artikel 31 lid 4 sub b), echter deze drie jaar geldt niet voor de looptijd van de herhalingsopdracht maar voor het moment van het geven van de herhalingsopdracht: binnen drie jaar na de oorspronkelijke opdracht.

Met andere woorden: de lange duur van de slibverwerkingscontracten (inclusief verlengingsopties) zal moeten worden gemotiveerd. Als zeer langdurige overeenkomsten in 'zuiveringsslibland' gebruikelijk zijn (wij hebben daar geen kijk op) maakt dat de motivatie gemakkelijker. De kans dat in uw voorbeeld de verlenging daarnaast toch opnieuw moet worden aanbesteed is niet ondenkbeeldig.

Tot slot ter illustratie van de bepaling van redelijke termijnen voor de looptijd van contracten (met inachtnaam van bovengenoemde argumenten en afwegingen): voor twee specifieke contractvormen geeft de nieuwe aanbestedingsrichtlijn duidelijke termijnen aan. Zowel een raamovereenkomst als een dynamisch aankoopstelsel (een geheel elektronisch proces voor de afroep van standaard goederen) mogen niet langer dan vier jaar duren. Afwijking is alleen mogelijk in door de aanbestedende diensten naar behoren gemotiveerde gevallen (artikel 32 lid 2 en art 33 lid 7).

Zie voor meer informatie tevens:

[Veelgestelde vragen Bao](#), vraag 6.1 e.v.

[Praktijkvraag18](#), Verlengen van overheidsopdrachten

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.